

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

HISZPANIA

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne o Hiszpanii	2
1.1. Informacje geograficzne	2
1.2. Cechy charakterystyczne Hiszpanii	2
1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy	3
1.4. Telefony alarmowe i informacyjne	4
1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych	4
1.6. Adres informacyjnej strony internetowej o Hiszpanii w języku angielskim	6
1.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	6
2. Praca w Hiszpanii	6
2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Hiszpanii	6
2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do hiszpańskiego rynku pracy	6
2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Hiszpanii	7
2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Hiszpanii	8
2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia	8
2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES	9
2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	9
2.2.4. Prasa	9
2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy	10
2.2.6. Ubieganie się o pracę - wymagane dokumenty	10
2.2.7. Staże zagraniczne	11
2.2.8. Prace sezonowe	11
2.3. Warunki pracy	12
2.3.1. Rodzaje umów o pracę	12
2.3.2. Czas pracy	13
2.3.3. Urlop wypoczynkowy	13
2.3.4. Wynagrodzenie za pracę	13
2.4. Podatki	14
2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	14
2.4.2. Podatek VAT	14
2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne	14
2.5. Zabezpieczenie społeczne	15
2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - beneficjenci i warunki uzyskania	15
2.5.1.1. Emerytura	15
2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby	16
2.5.1.3. Świadczenia na wypadek macierzyństwa	16
2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy	17
2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	18
2.5.2. Inne świadczenia socjalne - beneficjenci i warunki uzyskania	18
2.5.2.1. Świadczenia rodzinne	18
2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia	19
3. Warunki życia	20
3.1. Zakwaterowanie	20

3.2. Prawo jazdy.....	21
3.3. System edukacji	22
3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych	22
3.5. Kursy języka narodowego.....	24
3.6. System opieki zdrowotnej.....	25
3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych.....	25
3.6.2. Ubezpieczenie zdrowotne	27
3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych w Hiszpanii	27

1. Informacje ogólne o Hiszpanii

1.1. Informacje geograficzne

Hiszpania leży w południowo-zachodniej Europie nad Oceanem Atlantyckim i Morzem Śródziemnym. Powierzchnia kraju wynosi 504.782 km², co czyni go drugim co do wielkości, po Francji, krajem Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Terytorium Hiszpanii stanowi większa część Półwyspu Iberyjskiego, Archipelag Śródziemnomorski (Baleary), oraz grupy wysp usytuowane na zachodnim brzegu Afryki (Wyspy Kanaryjskie), jak również terytoria zależne znajdujące się w Afryce Północnej (Ceuta i Melilla).

1.2. Cechy charakterystyczne Hiszpanii

Hiszpania jest monarchią konstytucyjną. Król: Felipe VI z rodu Bourbonów (od 19 czerwca 2014 r.) - pełni jedynie rolę reprezentacyjną kraju - faktyczną władzę sprawują Kortezy (parlament) i rząd z premierem na czele. Jego poprzednikiem i ojcem jest król Juan Carlos z rodu Bourbonów, który zasiadał na tronie od 1975 r. do 2014 r.

Hiszpania jest zdecentralizowanym państwem unitarnym. Oznacza to podział na wspólnoty (regiony) autonomiczne, każda z własnym statutem, parlamentem oraz rządem. W strukturze wspólnoty autonomicznej działa także sąd najwyższy orzekający w prawie wszystkich sprawach, od decyzji którego przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego w Hiszpanii.

Podział na 17 regionów autonomicznych skupiających 50 prowincji opiera się na uwarunkowaniach historycznych i narodowościowych; odrębności kulturowe niektórych wspólnot autonomicznych są na tyle silne, że stanowią źródło tendencji separatystycznych (Baskonia). Oprócz Basków znaczną odrębność językową i etniczną zachowali Katalończycy, Galicyjczycy oraz Andaluzyjczycy. Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że prawo narodowości i regionów do autonomii nie jest tożsame z suwerennością - generalna zasada konstytucji zakłada niepodzielność narodu hiszpańskiego.

W ostatnim czasie to jednak Katalonia dokonała daleko idących ruchów separatystycznych, przeprowadzając w dniu 1 października 2017 r. kolejne referendum w sprawie odłączenia się od Hiszpanii. To z kolei spowodowało dramatyczne wydarzenia i destabilizację regionu. 10 października 2017 r. premier Carles Puigdemont podpisał deklarację niepodległości Katalonii. Następnie 27 października 2017 r. deklaracja niepodległości została przegłosowana w parlamencie Katalonii. W konsekwencji tego rząd w Madrycie zawiesił autonomię Katalonii, tymczasowo aresztowano ministrów rządu Katalonii i rozwiązano kataloński parlament, ogłaszając przyspieszone wybory.

Stolicą Hiszpanii jest Madryt. Innymi ważnymi miastami są Barcelona, Walencja, Sewilla, Saragosa i Bilbao.

Populację Hiszpanii stanowi 46,5 mln mieszkańców (stan na 2017 r. - Instituto Nacional de Estadística www.ine.es).

Liczba cudzoziemców w Hiszpanii do roku 2008 sukcesywnie wzrastała. W 2001 r. liczba ta przekroczyła 1 mln osób, w 2005 r. wynosiła 2,8 mln osób, natomiast w 2008 r. było to już 5,2 mln osób (www.ine.es/prensa/np503.pdf). W związku z pogarszającą się sytuacją na rynku pracy w Hiszpanii, w latach 2008 - 2017 r. napływ cudzoziemców do Hiszpanii znacząco wyhamował. Na przełomie 2011 / 2012 r. liczba ludności zaczęła spadać, co nie było notowane w Hiszpanii od 70 lat. Wg szacunków Państwowego Instytutu Statystyki tendencja ta będzie się utrzymywać w najbliższych latach.

W 2017 r. liczba cudzoziemców wynosiła 4,4 mln osób. Ok. 60 % cudzoziemców zamieszkuje regiony Madrytu, Katalonii, i Walencji. Pokazuje to, że obcokrajowcy preferują duże miasta. Ok. 20 % wszystkich cudzoziemców zamieszkuje Andaluzję, Wyspy Kanaryjskie i Baleary. Cudzoziemcy pochodzą głównie z byłych hiszpańskich kolonii i z Afryki, ale także wzrosła liczba obcokrajowców z terenu Unii Europejskiej.

Państwo podzielone jest na 17 regionów autonomicznych, zwanych comunidades autonomas, 15 na lądzie i 2 poza nim: Madryt, Galicja, Asturia, Kantabria, Kraj Basków, Nawarra, Aragonia, Katalonia, Walencja, Murcja, Andaluzja, Estremadura, Kastylija - La Mancha, Kastylija - Leon, La Rioja, Baleary, Wyspy Kanaryjskie.

Językiem używanym w całej Hiszpanii jest hiszpański (kastylijski). Jednakże, jeśli zamierzasz osiedlić się w jednej z następujących regionów, jak: Galicja, Katalonia, Baleary lub kraj Basków, łatwiej jest, jeśli używasz języka regionalnego - galijskiego, katalońskiego (w Katalonii i na Balearach) lub baskijskiego - które są językami oficjalnymi na równi z hiszpańskim we wszystkich tych regionach.

Osobom posługującym się wyłącznie językiem angielskim, niemieckim lub francuskim ciężko jest znaleźć pracę w Hiszpanii, wyjątek stanowią prace sezonowe w kilku wyspiarskich regionach turystycznych lub na wybrzeżu.

Obowiązującą jednostką monetarną od 1.01.2002 r. jest euro. W obiegu jest 7 banknotów o nominałach 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 euro i 8 monet o nominałach 1, 2, 10, 20 i 50 centów oraz 1 i 2 euro.

1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy

Nowy Rok - 1 stycznia

Święto Objawienia Pańskiego - 6 stycznia

Dzień Świętego Józefa - 19 marca

Wielki Czwartek - zmienne

Wielki Piątek - zmienne

Święto Pracy - 1 maja

Wniebowzięcie NMP - 15 sierpnia

Święto Narodowe - 12 października

Dzień Wszystkich Świętych - 1 listopada

Dzień Konstytucji - 6 grudnia

Dzień Niepokalanego Poczęcia NMP - 8 grudnia

Boże Narodzenie - 25 grudnia

Lista świąt narodowych z podziałem na święta regionalne:

www.ugt.es/ugt/SitePages/calendario.aspx

<https://www.calendario-365.es/calendario-2018.html>

1.4. Telefony alarmowe i informacyjne

Europejski numer alarmowy: 112

Kontakt w języku hiszpańskim. W niektórych regionach turystycznych można się także porozumieć w języku angielskim, niemieckim lub francuskim.

Policja krajowa: 091. Policja lokalna: 092

Pogotowie: 061

Straż Pożarna: 080

1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Madrycie - informacje dot. stosunków politycznych, kulturalnych, problematyka Unii Europejskiej, sprawy prasowe i inne.

c/ Guisando, 23 bis

28035 Madrid

Tel.: (+34) 913 736 605

e-mail: madryt.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.madryt.msz.gov.pl

Wydział Konsularny Ambasady RP w Madrycie - opieka konsularna, paszporty, wize, współpraca z Polonią. Obszar kompetencji - Andora i cała Hiszpania oprócz Katalonii i Balearów.

c/ Goya 15 4p

28001 Madrid

Tel.: (+34) 914 362 632

Fax: (+34) 913 736 757

E-mail: madryt.amb.wk@msz.gov.pl

Konsulat Generalny RP w Barcelonie - informacje ws. konsularnych, polonijnych oraz współpracy kulturalno-naukowej - na obszarze Katalonii i Balearów.

Avda. Diagonal 593-595

08014 Barcelona

Tel.: (+34) 933 220 542 lub (+34) 933 227 234

Fax: (+34) 933 222 907

E-mail: barcelona.kg.sekretariat@msz.gov.pl

<http://www.barcelona.msz.gov.pl>

Konsulowie Honorowe RP w Hiszpanii

Konsul Honorowy RP w Walencji

Zakres terytorialny - autonomiczny region Walencji (Walencja, Castellon i Alicante)

Avda. de las Cortes Valencinas, 35-1º Pta. 2,

46015 Valencia

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

Telefon: (+34) 963 580 002,
Fax: (+34) 963 580 168
E-mail: consulpolvalencia@gmail.com

Konsul Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Murcji

Zakres terytorialny - Autonomiczny Region Murcji
C/ Cormorán 13 Urb. La Glorieta, Churra
30110 Murcia
E-mail: konsulatrpmurcia@gmail.com

Konsul Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Galicji

Zakres terytorialny - Autonomiczny Region Galicji
Ctra. Colegio Universitario, 16
36310 VIGO (Pontevedra)
Tel.: (+34) 986 469 301 lub (+34) 986 469 330
Fax: (+34) 986 469 269
E-mail: jvieites@anfaco.es

Konsul Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Las Palmas de Gran Canaria (Wyspy Kanaryjskie)

Zakres terytorialny- Prowincja Las Palmas w skład której wchodzi następujące wyspy: Gran Canaria, Lanzarote, Fuerteventura.
C/ Triana 104, 5º D
35002 Las Palmas de Gran Canaria
Tel.: (+34) 928 366 982
Fax: (+34) 928 437 364
E-mail: consul@polonia.nom.es

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Pamplonie

Zakres terytorialny: autonomiczne regiony - Nawarra, Kraj Basków, La Rioja
Avda. Pio XII, nº 1, 4ª-5ª planta
31002 Pamplona
Telefon: + 34 948 221 303,
Fax +34 948 227 007
E-mail: polska-consulado@gimex.es

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Maladze

Zakres terytorialny: autonomiczny region Andaluzji
c/ Cortina del Muelle, 5, 4ºDcha
29015 Málaga
Telefon: (+34) 952 00 38 44
Fax: (+34) 951 21 41 95
E-mail: consulado.polonia.malaga@gmail.com

Godziny otwarcia Wydziału Konsularnego Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Madrycie:

poniedziałek - piątek w godz. 09:00 - 17:00, informacje telefoniczne tel.: (+34) 914 362 632
Tel.: (+34) 914 362 757 - zapisy na spotkania w konsulacie

UWAGA! Zapisy telefoniczne przyjmowane są wyłącznie w poniedziałki i środy w godzinach od 9:00 do 11:00, oraz we wtorki w godzinach od 15:00 do 17:00. Poza tymi terminami, ww. telefon jest wyłączony.

Sprawy konsularne można także załatwić za pośrednictwem strony internetowej www.e-konsulat.gov.pl

1.6. Adres informacyjnej strony internetowej o Hiszpanii w języku angielskim

<http://www.spain.info/en/>

1.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

www.hispania-online.com

www.spain.info

2. Praca w Hiszpanii

2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Hiszpanii

2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do hiszpańskiego rynku pracy

W dniu 1 maja 2006 r. Hiszpania, po dwuletnim okresie ograniczającym swobodny dostęp do rynku pracy, otworzyła rynek pracy dla Polaków.

W związku z tym każdy obywatel Polski ma prawo podjąć pracę w Hiszpanii bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę. W kwestiach zatrudnienia, świadczeń socjalnych i podatków Polacy mają takie same prawa jak Hiszpanie. Otwarcie granic jest równoznaczne z nieograniczoną możliwością podjęcia legalnej pracy bez zezwoleń na pracę.

Po przyjeździe do Hiszpanii należy dopełnić formalności meldunkowych na lokalnym posterunku policji. Należy również wystąpić o zaświadczenie o zameldowaniu, które można otrzymać w lokalnym urzędzie miasta lub gminy (Ayuntamiento) w oparciu o umowę najmu lub rachunek za jedną ze stałych opłat mieszkaniowych (na nasze nazwisko) lub zaświadczenie od właściciela mieszkania o zakwaterowaniu. Meldunek zapewnia korzystanie z prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej, udziału w wyborach lokalnych i do Parlamentu Europejskiego.

Należy uzyskać numer identyfikacji cudzoziemca **NIE (Número de identificación de Extranjeros)**, który otrzymuje się na komisariatach policji zajmującymi się wydawaniem dokumentacji dla cudzoziemców (Więcej informacji: www.interior.gob.es oraz www.euroresidentes.com/inmigracion/numero-de-identificacion-de-extranjeros.htm)

W tym celu musimy posiadać ważny paszport lub dowód osobisty oraz jego kserokopię, zaświadczenie o zameldowaniu oraz wyjaśnić cel, w jakim chcemy ten numer uzyskać (np. wstępna umowa o pracę).

W przypadku pobytów dłuższych niż 90 dni, od 30 kwietnia 2007 r. nie ma już wymogu posiadania karty pobytu (Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej). Należy jednak zarejestrować się w Centralnym Rejestrze Cudzoziemców (Registro Central de Extranjeros): www.nie.com.es

W Hiszpanii wiele lat trwał rozkwit rynku nieruchomości. Powstawały nowe autostrady, odcinki metra, lotniska, kamienice i inne, coraz to większe obiekty. Dlatego też bardzo poszukiwani byli przez lata fachowcy z dziedzin budowlanych: elektrycy, monterzy, murarze, betoniarze i inni. Od 2008 r. rozwój budownictwa w Hiszpanii zahamował i nie ma już tak wielkiego zapotrzebowania na powyższe zawody. W dodatku sytuacja gospodarcza oraz sytuacja na rynku pracy uległy znacznemu pogorszeniu w stosunku do lat ubiegłych. Wg EUROSTAT stopa bezrobocia w Hiszpanii osiągnęła we wrześniu 2017 r. 16,7 %, co jest po Grecji (21 %) najwyższym wskaźnikiem w całej UE/EOG. Dla porównania średnia stopa bezrobocia

w Unii Europejskiej wynosi 7,5 %, w Polsce 4,6 %, natomiast w strefie euro 8,9 % (dane wg EUROSTAT – za wrzesień 2017 r.:

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8357265/3-31102017-CP-EN.pdf/cc23432e-f918-4f93-9fe7-0c03badb9792>). Problem bezrobocia szczególnie mocno dotyczy osób młodych wchodzących na rynek pracy. Jednak od trzech lat bezrobocie w Hiszpanii sukcesywnie spada.

Natomiast nadal poszukiwani są zarówno lekarze, chirurdzy, fizykoterapeuci, opiekunowie środowiskowi czy protetycy dentyści, jak również informatycy. Hiszpanie bardzo niechętnie podejmują się zatrudnienia przy sprzątanii ulic czy wywozie śmieci.

W sezonie wiosennym i letnim najwięcej ofert pracy można znaleźć w takich branżach jak: rolnictwo (przy zbiorach owoców i warzyw), turystyka (hotele i gastronomia: kelnerzy, recepcjoniści, kucharze, pokojówki), leśnictwo. Choć należy też pamiętać, że w latach kryzysu gospodarczego, ze względu na sytuację na hiszpańskim rynku pracy, prace takie podejmują co raz częściej Hiszpanie.

Po podpisaniu umowy pracodawca musi zawiadomić odpowiedni hiszpański organ państwowy o zawarciu umowy z pracownikiem z Polski. Wszystkie formalności związane z zatrudnieniem i rejestracją umowy leżą w gestii pracodawcy, natomiast w przypadku naruszenia przez pracodawcę praw pracowniczych czy konfliktów z pracodawcą pracownik może zwrócić się do inspekcji pracy i sądu pracy w Hiszpanii.

W kwestiach świadczeń socjalnych i podatków, Polacy mają takie same prawa jak Hiszpanie, a więc prawo do korzystania z hiszpańskiego systemu socjalnego, do przeniesienia roszczeń emerytalnych i świadczeń, kumulacji składki ubezpieczeniowej oraz prawo do świadczeń rodzinnych. Stwarza to niewątpliwie szerokie możliwości dla wielu Polaków poszukujących zatrudnienia za granicą.

2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Hiszpanii

Osoby rozpoczynające działalność gospodarczą w Hiszpanii obowiązują te same zasady, co obywatele hiszpańskich: zezwolenie władz lokalnych i wpis do rejestru. Wymagania są różne i zależą od charakteru prowadzonej działalności. Inne formalności związane z rejestracją działalności dotyczą hydraulików, inne lekarzy czy adwokatów. Konieczne jest posiadanie numeru identyfikacyjnego cudzoziemca NIE. W celu otrzymania numeru NIE należy zgłosić się do Policía Nacional, wypełnić wniosek; numer jest nadawany praktycznie „od ręki”.

W przypadku przedsiębiorców przy składaniu deklaracji pobytowej, oprócz dokumentu tożsamości i zdjęć należy przedstawić dodatkowo, dokumenty świadczące o podejmowaniu działalności gospodarczej (np. zezwolenie władz lokalnych).

Podstawowymi aktami regulującymi funkcjonowanie firm są: kodeks handlowy, prawo spółek z o.o., ustawa o przedsiębiorstwach. Warunkiem podstawowym jest dokonanie rejestracji firmy. Ponadto, przed rejestracją należy uzyskać z Centralnego Rejestru Handlowego zaświadczenie potwierdzające, że w Hiszpanii nie istnieje już firma o tej samej nazwie. Kolejnym krokiem jest uzyskanie tymczasowego numeru identyfikacji podatkowej. Akt utworzenia spółki musi zostać sporządzony przed notariuszem.

Możliwości rejestracji firmy przez obcokrajowca - obowiązujące w Hiszpanii przepisy dotyczące podejmowania działalności gospodarczej, w tym procedury związane z wydawaniem pozwoleń, rejestracją są zbliżone do polskich. Polscy przedsiębiorcy mogą rejestrować w Hiszpanii swoje firmy na takich samych warunkach jak i obywatele pozostałych państw członkowskich UE.

Warunki funkcjonowania inwestorów prywatnych - obowiązuje zasada równości przedsiębiorstw, tak prywatnych jak i państwowo-publicznych. Wymagane jest złożenie deklaracji realizacji określonej

inwestycji w tzw. Rejestrze Inwestycji Zagranicznych, który prowadzony jest przez hiszpańskie Ministerstwo Gospodarki.

Przekazywanie kapitału - polscy przedsiębiorcy mogą otwierać konta bankowe i rachunki inwestycyjne w dowolnym kraju członkowskim. Koszty przekazywania kapitału zależą m.in. od wielkości kapitału oraz warunków wynegocjowanych z danym bankiem. Banki bowiem same ustalają zasady pozyskiwania klientów, które nie są regulowane dyrektywami UE.

Więcej informacji z powyższego zakresu: <https://spain.trade.gov.pl/pl/>

Polsko - Hiszpańska Izba Gospodarcza - www.phig.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Madrycie - możliwość współpracy gospodarczej z Hiszpanią, informacje dla przedsiębiorców promocja inwestycji w Polsce.

Avenida del Doctor Arce 25

28002 Madrid

Tel.: (+34) 915 901 280

Fax: (+34) 915 615 108

E-mail: madrid@trade.gov.pl, comercial@polonia.es

<https://spain.trade.gov.pl/pl/>

2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Hiszpanii

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

Hiszpańskie służby zatrudnienia, krajowe i regionalne, posiadają sieć internetową łączącą biura zatrudnienia. Strona internetowa: www.sepe.es

Obywatele krajów UE mają takie same prawa jak obywatele hiszpańscy. Od 16 roku życia można korzystać z usług urzędów pracy. Aby korzystać z tych usług, po prostu należy okazać swój ważny dowód osobisty lub paszport, jak również posiadać adres zamieszkania. Zostanie się poinformowanym bezpłatnie o możliwości korzystania z ofert pracy, działaniach przysługujących w ramach usług urzędów pracy, o profesjonalnych szkoleniach zawodowych, zasiłkach, świadczeniach itd.

Jeśli dokonano się rejestracji, należy przestrzegać wymaganych terminów oraz informować władze zarówno o zmianach w danych osobowych, jak i w doświadczeniu zawodowym.

Adresy urzędów pracy krajowych służb zatrudnienia (Servicios Público de Empleo Estatal) lub odpowiednich lokalnych urzędów pracy (w gminach samorządowych, na terenie których jest się zatrudnionym) można znaleźć w Księżce Telefonicznej lub na stronie internetowej www.sepe.es. Ponadto jest jeszcze przynajmniej jeden urząd w każdej stolicy prowincji i licznych miastach Hiszpanii. Należy zwrócić się do odpowiedniego urzędu właściwego dla miejsca zamieszkania.

Ponadto została stworzona krajowa strona publicznych służb zatrudnienia zawierająca oferty pracy z całej Hiszpanii - www.sistemanacionalempleo.es

Jeśli występuje się o transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski, należy zarejestrować się w hiszpańskim urzędzie pracy w ciągu 7 dni od daty wyjazdu wskazanej w dokumencie PD U2 (do 2010 r. Formularz E 303).

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia) jest siecią współpracy powołaną przez Komisję Europejską, krajowych służb zatrudnienia krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii, oraz (w przypadku terytoriów zagranicznych) organizacji reprezentujących partnerów społecznych, ułatwiającą dostęp do ofert pracy. Wprowadzają oni dane do bazy ofert pracy oraz inne informacje ogólne dotyczące warunków życia i pracy w krajach UE/EOG/Szwajcarii.

Wskazane jest, aby skontaktować się z doradcą EURES w swoim kraju. Tam otrzymasz informacje o Publicznych Służbach Zatrudnienia. Można będzie również otrzymać informacje o ofertach pracy w Hiszpanii i inne interesujące informacje pomocne w podjęciu decyzji i/lub rozwoju planów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania.

Na stronie internetowej

http://www.sepe.es/contenidos/personas/encontrar_empleo/encontrar_empleo_europa/consejeros.html oraz www.eures.europa.eu można znaleźć adresy hiszpańskich doradców EURES.

Ogólne informacje o sieci EURES oraz baza ofert EURES znajdują się na stronie internetowej www.eures.europa.eu

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Agencje pracy tymczasowej - są to firmy prywatne, które ułatwiają czasowe zatrudnienie poprzez kontraktowanie pracowników i transferowanie ich usług do innych firm. Ich nazwy i adresy można znaleźć na żółtych stronach Książki Telefonicznej, w sektorze „Agencje Pracy Czasowej”, w rejestrze hiszpańskiego Ministerstwa Pracy oraz na stronie internetowej jako E.T.T. (Empresas de Trabajo Temporal - Agencje Zatrudnienia Czasowego) www.empleo.gob.es
Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy - korzystanie z nich jest bezpłatne. Agencje takie muszą spełniać odpowiednie hiszpańskie przepisy prawne oraz muszą posiadać wpis do rejestru. Aby uzyskać informację o adresach tych agencji, możesz zwrócić się do lokalnego hiszpańskiego urzędu pracy, możesz je również znaleźć w Internecie na stronie internetowej http://www.empleo.gob.es/es/sec_trabajo/debes_saber/ett-OIA/
<https://expinterweb.empleo.gob.es/sigett/consultaPublicaETT>

2.2.4. Prasa

W Hiszpanii wydawanych jest ponad sto gazet. Większość lokalnych gazet nie ma dużego nakładu, w porównaniu z gazetami z Madrytu czy Barcelony, które dystrybuowane są na teren całej Hiszpanii i za granicę. Do tych ważnych gazet należą: „El Pais”, „El Mundo” w Madrycie oraz „El Periodico” i „La Vanguardia” w Barcelonie. Wszystkie one mają szpalty codzienne poświęcone ofertom pracy, jednak najwięcej ofert znajduje się w wydaniach niedzielnych. Jakkolwiek czasopisma regionalne i lokalne mają również specjalne sekcje, w których można znaleźć oferty pracy.

Zasadniczo czasopisma w języku niemieckim, angielskim i francuskim publikowane są w rejonach turystycznych Hiszpanii. Zawierają one oferty pracy, w których znajomość języków obcych jest podstawowym wymaganiem.

Oferty pracy dla Hiszpanii publikowane są również w prasie międzynarodowej, chociaż zasadniczo są one skierowane do kadry wykwalifikowanej, technicznej lub personelu zarządzającego. Specjalistyczne czasopisma i magazyny do zdobycia w EOG, można również wykorzystać jako zasób przydatnych informacji o pracy w Hiszpanii, szczególnie jeśli mają sekcję specjalizującą się w ofertach pracy.

Można również skorzystać ze stron internetowych:

El Mundo - www.elmundo.es

El Pais - www.elpais.com

ABC Electronico - www.abc.es

La Razon - www.larazon.es

El Periodico - www.elperiodico.com

La Vanguardia - www.lavanguardia.es

La Estrella Digital - www.estrelladigital.es

Sur In English - www.surinenglish.com

Kiosco Internet - www.kiosco.net

2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy

Cztery najważniejsze stacje radiowe o programie standardowym, to: RNE (Radio Nacional de España), Cadena SER (Sociedad Española de Radiodifusión), COPE (Cadena de Ondas Populares Españolas) i ONDA CERO, nadawane są we wszystkich prowincjach Hiszpanii. Ponadto, istnieje duża liczba stacji o zasięgu lokalnym i regionalnym, które emitują programy nt. bezrobocia i które przedstawiają oferty pracy.

Model telewizji obowiązujący w Hiszpanii łączy obecność kanałów prywatnych i publicznych. Pośród nich można znaleźć Television Espanola (Telewizja Hiszpańska) z dwoma kanałami oraz telewizje zależne od Administracji Samorządowej. Przykład telewizji Telemadrid; ETB w Kraju Basków, TV3 w Katalonii; TVG w Galicji; Canal 9 w autonomicznej Walencji i Canal Sur w Andaluzji. Prywatnymi stacjami telewizyjnymi, które transmitują na cały kraj są: Antena3, Tele5 i Canal Plus. Program „Aqui hay trabajo” („Tu jest praca”) jest szeroko znany i transmitowany od poniedziałku do piątku o godzinie 9.30 w TV2 (e-mail do redakcji programu aquihaytrabajo@rtve.es). Odcinki archiwalne są dostępne na stronie internetowej hiszpańskiej telewizji: www.rtve.es/alacarta/videos/aqui-hay-trabajo/

Innymi źródłami informacji są stowarzyszenia i związki zawodowe, jeśli jest się ich członkiem (w Hiszpanii ich liczba jest bardzo mała). Mogą one mieć kontakty w Hiszpanii i służyć informacjami, które mogą być przydatne w poszukiwaniu pracy.

Izby Handlowe (Urząd Izby Handlowej i Przemysłowej) zarówno w twoim kraju jak i w Hiszpanii są możliwymi źródłami informacji. Można skontaktować się z Hiszpańską Izbą Handlową w Polsce lub Hiszpanii.

Szczegółowe informacje:

www.camerdata.es

www.camaras.org

<http://administracion.gob.es>

2.2.6. Ubieganie się o pracę - wymagane dokumenty

Wskazówki dotyczące pisania CV:

- nie istnieją restrykcyjne metody przygotowywania życiorysów w Hiszpanii, ale powinno się umieścić numer dowodu lub paszportu pod danymi osobowymi,
- przygotowując aplikację do firmy hiszpańskiej, wymień wszystkich poprzednich pracodawców, opisując posiadany zakres obowiązków oraz odpowiedzialności.

Wskazówki dotyczące sporządzania listu motywacyjnego:

- ubiegając się o pracę w Hiszpanii, załącz wydrukowany list motywacyjny do CV,
- umieść numer referencyjny oferty, o którą się ubiegasz w nagłówku listu motywacyjnego,
- zwróć uwagę na zdobyte doświadczenie na podobnych stanowiskach.

Hiszpańscy pracodawcy będą oczekiwać tłumaczeń dyplomów oraz zaświadczeń potwierdzających zdobyte kwalifikacje. Jednakże referencje i świadectwa pracy są bardzo rzadko oczekiwane w Hiszpanii.

Wiele firm hiszpańskich stosuje formularze aplikacyjne.

2.2.7. Staże zagraniczne

Informacje nt. staży i praktyk zagranicznych, nie tylko w Hiszpanii ale i w innych krajach Unii Europejskiej można znaleźć na Europejskim Portalu Młodzieżowym: [www.europa.eu/youth](http://europa.eu/youth), http://europa.eu/youth/EU/employment-and-entrepreneurship/work-and-learn_pl

Na powyższej stronie można także znaleźć inne ciekawe informacje dla ludzi młodych, takie jak międzynarodowy wolontariat, prace sezonowe i wakacyjne, programy au pair, możliwości kształcenia.

Informacji nt. praktyk i staży można także szukać w:

Instituto de la Juventud

Servicio Voluntario Internacional. Campos de Trabajo

E-mail: informacioninjuve@injuve.es

<http://injuve.es>

Polska strona internetowa Eurodesk - europejski program informacyjny dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą www.eurodesk.pl

Portal dla absolwentów, zawierający wiele użytecznych informacji, w tym oferty pracy, praktyk i staży u hiszpańskich pracodawców: <http://universia.trabajando.es>

Iberoamerykańska Organizacja Młodzieży: www.oij.org

2.2.8. Prace sezonowe

Pomimo bardzo trudnej sytuacji na hiszpańskim rynku pracy, w Hiszpanii nadal jest wiele sezonowych ofert pracy. W sezonie wiosennym i letnim najwięcej ofert pracy można znaleźć w takich branżach jak: rolnictwo (przy zbiorach owoców i warzyw), turystyka (hotele i gastronomia: kelnerzy, recepcjoniści, kucharze, pokojówki), leśnictwo. Choć należy też pamiętać, że w ostatnich kilku latach, ze względu na sytuację na hiszpańskim rynku pracy, prace takie podejmują coraz częściej Hiszpanie.

Oferty sezonowe w rolnictwie to głównie Hiszpania południowa, sezon na zbiory trwa od lutego do czerwca - w przypadku zbiorów truskawek, czy też nawet do listopada przy zbiorach oliwek, pomarańczy i winogron. Warunki pracy oferowane przez pracodawców w rolnictwie są podobne, gdyż wiele przepisów regulujących rolnicze prace sezonowe jest ustalanych w ramach układów

zbiorowych. Aczkolwiek zdarzają się różni pracodawcy, dlatego warto zasięgnąć opinii o danym pracodawcy jeszcze przed podjęciem zatrudnienia.

Z kolei sezon turystyczny w hotelarstwie i gastronomii trwa od kwietnia do końca października. W sezonie letnim rekrutacje prowadzą hiszpańskie sieci hoteli na Wyspy Kanaryjskie i Baleary. W ostatnich latach hotele nie prowadzą dużych międzynarodowych rekrutacji na stanowiska takie jak: kelner, barman, pokojówka z uwagi na to, że większość pracowników wykonujący takie prace ponawia swoje kontrakty w kolejnych sezonach. Duża liczba pracowników zainteresowanych takimi pracami kontaktuje się też samodzielnie z hotelami na długo przed rozpoczęciem sezonu turystycznego.

Inaczej sprawa wygląda z animatorami sportu i rozrywki. W hiszpańskich hotelach animacje są ważnym elementem życia hotelowego, dlatego też co roku hotele poszukują wielu nowych animatorów. Dla wielu osób animacja to sposób na pracę na jeden lub maksymalnie kilka sezonów, stąd też osoby szukające zajęcia jako animator mają spore szanse na zatrudnienie. Podstawowym kryterium jest dobra znajomość języka angielskiego i drugiego języka europejskiego, którym posługują się goście hotelowi. Ze względu na m. in. zwiększoną liczbę turystów z Polski, duże sieci hiszpańskich hoteli prowadzą także rekrutacje animatorów za pomocą EURES na terenie Polski. Warto jednak zwrócić uwagę, że Hiszpanie mocno zwracają uwagę na wysoki poziom animacji. Dlatego przed każdym sezonem pracodawcy oferują szkolenie dla animatorów, a co za tym idzie brak jest praktycznie możliwości zatrudnienia jedynie na okres lipiec-sierpień.

Więcej o ofertach pracy sezonowej w Hiszpanii:

www.seasonworkers.com/summerjobs/resorts/summerjobsinspain.aspx

www.summerjobs.com/do/where/ES

www.thinkspain.com/summer-jobs-in-spain/

www.spainmadesimple.com/work-jobs/summer-jobs/

www.transitionsabroad.com/listings/work/shortterm/spain.shtml

2.3. Warunki pracy

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

Chociaż w Hiszpanii prawo zezwala na funkcjonowanie umów ustnych, najwięcej umów zawieranych jest pisemnie. Ponadto jest to forma która jest obowiązkowa, kiedy ma się do czynienia z umowami o praktyki zawodowe, szkoleniami, kontraktami w budownictwie i usługach, umowami w niepełnym wymiarze czasu, umowami stałymi w pełnym wymiarze czasu, umowami na zastępstwo, pracujący w domu, specyficznymi umowami okresowymi (praca czasowa) na okres dłuższy niż 4 tygodnie i takie realizowane są w Hiszpanii dla pracowników z zagranicy.

Przed podpisaniem umowy należy uważnie sprawdzić terminy i warunki. Trzeba mieć pewność, że właściwie rozumie się treść zapisaną w umowie. Pracodawca może dostarczyć przetłumaczoną kopię umowy. Należy sprawdzić formę i częstotliwość wypłat swoich zarobków oraz informacje dotyczące podróży i zakwaterowania, aby zorientować się kto ponosi koszty - osoba zatrudniana czy przedsiębiorca.

Umowa o pracę może być podpisana na czas nieokreślony (stała) lub na czas określony (czasowa), co musi być określone w umowie. Możliwe jest zawarcie umowy na okres próbny nieprzekraczający 6 miesięcy dla wykwalifikowanych pracowników i 2 miesięcy dla pozostałych pracowników (3 miesiące dla niewielkich firm zatrudniających do 25 pracowników). W takim przypadku strony umowy mogą rozwiązać umowę bez podania przyczyn, bez wcześniejszego wypowiedzenia i bez odszkodowania.

2.3.2. Czas pracy

Maksymalny tygodniowy czas pracy wynosi 40 godzin i nie może przekraczać 9 godzin dziennie, chyba że umowa zbiorowa lub porozumienie między przedsiębiorstwem a przedstawicielami pracowników ustala inne rozwiązanie. Jednak przysługuje wtedy pracownikowi prawo do 12 godzinnego odpoczynku pomiędzy dniami pracy oraz minimum półtora dnia odpoczynku tygodniowego.

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

Płatny urlop podobnie może być określony w umowie zbiorowej lub porozumieniu między przedsiębiorstwem a przedstawicielami pracowników. Urlop nie może być krótszy niż 30 dni kalendarzowych, wliczając soboty i niedziele (22 dni robocze). Przysługuje on każdemu pracownikowi, niezależnie od czasu przepracowanego. Ponadto w ciągu roku obchodzonych jest 12 świąt państwowych i 2 święta lokalne.

Inne dni wolne od pracy to:

- 15 dni kalendarzowych z okazji ślubu,
- 3 dni gdy pracownikowi urodzi się dziecko,
- 3 dni w przypadku poważnej choroby lub śmierci członka bliskiej rodziny, a 4 dni w przypadku choroby lub śmierci współmałżonka, rodziców albo dzieci,
- 2 dni z okazji przeprowadzki,
- czas na pełnienie funkcji w związku zawodowym,
- czas niezbędny na wypełnianie nieuniknionych obowiązków o charakterze publicznym bądź prywatnym.

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

Minimalne wynagrodzenie ustalane jest corocznie przez rząd. Minimalne wynagrodzenie dla pracowników powyżej 18 roku życia w roku 2017 ustalone zostało na 707,70 euro brutto miesięcznie. Stawka dzienna - 23,59 euro brutto dziennie, zatrudnienie poniżej 120 dni 33,51 euro.

Istnieją także Generalne Porozumienia Płacowe dla wielu sektorów, które ustanawiają adekwatne zarobki dla każdej grupy lub kategorii zawodowej.

Ogólny aspekt wypłat zarobków w Hiszpanii prezentuje się następująco: jest to 14 rocznych wypłat: 12 wypłat miesięcznych i dwie wypłaty dodatkowe, jedna w święta Bożego Narodzenia i jedna w czasie sezonu letniego. Przeliczając minimalną stawkę miesięczną przez 14 wypłat w ciągu roku, średniomiesięczna stawka minimalna wynosi wtedy 825,65 euro.

Informacje o swoich prawach i zarobkach możesz uzyskać w Urzędzie Pracy, w Urzędzie Informacji Socjalnej i Rynku Pracy i od Związków Zawodowych, jak również w Generalnych Porozumieniach Płac.

Więcej informacji nt. płac w Hiszpanii: www.tusalario.es,

<https://www.boe.es/boe/dias/2016/12/31/pdfs/BOE-A-2016-12598.pdf>

2.4. Podatki

2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Stawki podatku dochodowego od osób fizycznych (IRPF), obowiązujące od 1 stycznia 2017 r.:

Podstawa obliczenia podatku w EUR od	Podstawa obliczenia podatku w EUR do	%
Kwota wolna od podatku	12 450	19
12 450	20 200	24
20 200	35 200	30
35 200	60 000	37
60 000		45

Powyższe stawki obowiązują w Madrycie i mogą się nieznacznie różnić w poszczególnych regionach autonomicznych, gdyż składową kwotę podatku jest podatek regionalny. Np. najwyższa stawka podatkowa w Katalonii oraz Andaluzji wynosi 49% zamiast 45%.

Deklaracja podatkowa jest składana w miesiącach maj i czerwiec roku następnego po kalendarzowym. Niezłożenie lub zrobienie tego po wskazanym terminie wiąże się z nałożeniem sankcji.

Kraje członkowskie Unii Europejskiej mają podpisane ze sobą fiskalne porozumienia, mające na celu uniknięcie podwójnego opodatkowania dochodów osób, które podróżują lub zamieszkują w różnych krajach Unii. Polska umowa z Hiszpanią zakłada metodę wyłączenia z progresją jako metodę unikania podwójnego opodatkowania (więcej na stronie internetowej Ministerstwa Finansów: www.mf.gov.pl).

www.minhap.gob.es

www.agenciatributaria.es

2.4.2. Podatek VAT

Podatek od wartości dodanej (VAT, hiszp. IVA): to podatek od towarów i wykonanych usług wykonanych przez przedsiębiorców i fachowców oraz import towarów bez szkody dla legalnie ustanowionych zwolnień.

W Hiszpanii obowiązują trzy stawki VAT. W ostatnich latach wzrastały one kilkakrotnie. Od 1 września 2012 r. stawki te wynoszą odpowiednio: podstawowa - 21% (Tipo General) oraz dwie obniżone - 10% (Tipo Reducido) i 4% (Tipo Superreducido) na niektóre towary i usługi.

2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne

Inne podatki w Hiszpanii to np.:

- podatek od przedsiębiorstw
- podatek od dziedziczenia i darowizn,
- podatki od przelewów kapitałowych i aktów prawnych,
- podatki akcyzowe (na alkohol, tytoń i napoje gazowane).

Podatki lokalne:

- podatek własnościowy,
- podatek od działalności gospodarczej,
- podatek od pojazdów mechanicznych,
- podatek od konstrukcji budowlanych, instalowania i prac,

- podatek od zwiększania wartości nieruchomości o charakterze miejskim.

W Hiszpanii można uzyskać informacje z powyższego zakresu w Delegaturach Prowincji Agencji Krajowej dla Administracji Skarbowej oraz właściwych administracjach. Można je również uzyskać na stronie internetowej urzędów skarbowych www.agenciatributaria.es, lub dzwoniąc pod numer tel. +34 901 33 55 33 (Información Tributaria - podstawowa informacja o podatkach) lub kontaktując się z:

Unidades Regionales de Gestión de Grandes Empresas

Calle Guzmán el Bueno, 139
28003 MADRID
Tel. / Fax: +34 915 827 077, +34 915 826 742
E-mail: uggemadrid@correo.aeat.es

Unidades Regionales de Gestión de Grandes Empresas

Plaza Doctor Letamendi, 13
08007 BARCELONA
Fax: +34 932 911 698
E-mail: ugge.cataluna@correo.aeat.es

Wykaz dokładnych adresów organów podatkowych:

https://www.agenciatributaria.gob.es/AEAT.sede/en_gb/Inicio/otros/Direcciones_y_telefonos/_Direcciones_y_telefonos.shtml

2.5. Zabezpieczenie społeczne

2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - beneficjenci i warunki uzyskania

Składka ogólna na ubezpieczenie społeczne dla pracodawcy w 2017 r. wynosi 23,60% wynagrodzenia brutto pracownika, natomiast pracownik płaci 4,70%

Dodatkowo:

- składka na wypadek bezrobocia wynosi dla pracodawcy 6,70% a dla pracownika 1,60%
- FOGASA (Gwarantowany Fundusz Socjalny) - pracodawca 0,20%
- szkolenie zawodowe - pracodawca 0,60%, pracownik 0,10%

Szczegółowa tabela dot. stawek obowiązujących w 2017 r.: www.seg-social.es/Internet/1/Trabajadores/CotizacionRecaudaci10777/Basesytiposdecotiza36537/index.htm

2.5.1.1. Emerytura

Prawo do emerytury przysługuje wszystkim mogącym wykazać się 15-letnim stażem ubezpieczeniowym, z czego min. 2 lata muszą zawierać się w 15-letnim okresie poprzedzającym podjęcie starań o nabycie prawa do świadczeń emerytalnych. Prawo do emerytury przysługiwało wszystkim po ukończeniu 65 lat (do końca 2012 r.).

Natomiast od 2013 r. został podniesiony ustawowy wiek emerytalny. W związku z czym prawo do emerytury będzie przysługiwać po ukończeniu 67 lat, z kolei na wcześniejszą emeryturę będzie można przejść w wieku 63 lat po 33 latach pracy. Wydłużenie wieku emerytalnego będzie wprowadzane stopniowo w latach 2013 - 2027.

Wysokość emerytury zależy od wysokości wynagrodzenia, od którego były odprowadzane składki ubezpieczeniowe oraz stażu ubezpieczeniowego. Aby otrzymać emeryturę w pełnej wysokości pracownik musi legitymować się 35-letnim stażem ubezpieczeniowym.

2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby

Świadczenie finansowe z tytułu tymczasowej niezdolności ma na celu pokrycie braku dochodu zaistniałego w wyniku tego, iż pracownik jest tymczasowo niezdolny do pracy i wymaga opieki zdrowotnej z ubezpieczenia społecznego w wyniku choroby lub wypadku.

Za sytuacje determinujące tymczasową niezdolność uznaje się:

- sytuacje wynikające z chorób zawodowych lub zwykłych, wypadków przy pracy bądź poza nią, gdy pracownik jest niezdolny do pracy i otrzymuje opiekę medyczną;
- okresy obserwacji dla chorób zawodowych, w których pracownicy są zwolnieni z pracy.

Beneficjentami są osoby należące do systemu ogólnego, spełniające następujące wymagania:

- są zarejestrowanymi członkami lub znajdują się w sytuacji równoważnej do członkostwa, w momencie wystąpienia zdarzenia oraz otrzymują finansowaną z ubezpieczenia społecznego opiekę zdrowotną i nie są w stanie pracować,
- opłacali składki przez okres:
 - wcześniejszy okres składkowy nie jest wymagany w razie wypadku, przy pracy lub poza nią, bądź choroby zawodowej,
 - w przypadku choroby niezwiązanej z pracą, 180 dni w ciągu pięciu lat bezpośrednio poprzedzających zdarzenie.

W przypadku pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin, w celu poświadczenia okresów składkowych, zaliczane są wyłącznie składki według przepracowanych godzin, zarówno zwykłych, jak i nadliczbowych, w przeliczeniu na teoretyczne dni składkowe.

Nabycie uprawnień:

- w przypadku choroby lub wypadku niezwiązanego z pracą, od czwartego dnia przerwy w pracy,
- w razie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, od dnia przerwania pracy, wypłata pełnego wynagrodzenia za dzień zaprzestania pracy należy do obowiązków pracodawcy.

Czas trwania: w razie wypadku lub choroby, niezależnie od przyczyny, 12 miesięcy z możliwością przedłużenia na kolejnych sześć miesięcy, jeżeli zakłada się, że pracownik może zostać zwolniony w tym czasie. Dla celów maksymalnego czasu trwania oraz jego ewentualnego przedłużenia, zaliczane są okresy nawrotów i obserwacji, występowanie sytuacji stanowiącej trwałą niezdolność lub potrzeby kontynuacji przepisanej terapii medycznej.

Uznanie praw należy do Instituto Nacional de Seguridad Social, gdy sytuacja ta wynika z choroby lub wypadku nie związanego z pracą oraz sytuacji automatycznego członkostwa lub do Social Security Mutua de Accidentes de Trabajo y Enfermedades Profesionales (Programu Ubezpieczenia Wzajemnego od Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych) gdy pracodawca zdecyduje się zlecić ochronę w zakresie tego świadczenia, wynikającą ze zwykłych zdarzeń, temu samemu Towarzystwu Ubezpieczeń Wzajemnych, któremu zleca on ochronę w zakresie zdarzeń zawodowych.

2.5.1.3. Świadczenia na wypadek macierzyństwa

Wymiar podstawowego urlopu macierzyńskiego w Hiszpanii wynosi 16 tygodni (z czego 4 tygodnie mogą być wykorzystane przed porodem). W przypadku zaistnienia porodu mnogiego, przysługują 2 tygodnie dodatkowo na każde kolejne dziecko. Jeżeli obydwój rodzice pracują, ojciec

może wziąć 10 tygodni urlopu. W przypadku adopcji dziecka wymiar urlopu jest analogiczny jak przy urodzeniu dziecka.

Zasiłek macierzyński wypłacany jest w ramach obowiązkowego ubezpieczenia społecznego dla pracowników i innych grup zawodowych. Warunkiem nabycia prawa do zasiłku jest posiadanie okresu ubezpieczenia wynoszącego przynajmniej 180 dni w ciągu 5 lat bezpośrednio poprzedzających poród, decyzję administracyjną o ciąży lub postanowienie sądowe o adopcji. Zasiłek macierzyński wynosi 100% wynagrodzenia dziennego stanowiącego podstawę do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z miesiąca poprzedzającego przerwanie pracy.

Istnieje też prawo do 3 lat bezpłatnego urlopu wychowawczego (także w przypadku adopcji dziecka).

2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Ubezpieczenie z tytułu inwalidztwa obejmuje pracowników, którzy przeszli przepisana terapię medyczną i zostali uznani za zdolnych do pracy, lecz nadal cierpią na poważne dolegliwości anatomiczne lub funkcjonalne, które można obiektywnie ustalić, a które uznaje się za trwałe, które zmniejszają lub niwelują ich zdolność do pracy. Możliwość odzyskania przez inwalidę zdolności do pracy, jeżeli uznaje się ją za niepewną z medycznego punktu widzenia lub długoterminową, nie uchybia takiej klasyfikacji.

Ma to także zastosowanie do sytuacji tymczasowej niezdolności, która w dalszym ciągu występuje na zakończenie okresu maksymalnego, z wyjątkiem przypadku gdy, jeżeli potrzeba terapii utrzymuje się w dalszym ciągu, sytuacja kliniczna danej osoby oznacza, że wskazane jest odroczenie stosownej klasyfikacji (w żadnym razie nie może to przypaść wcześniej niż w ciągu 30 miesięcy od daty rozpoczęcia się tymczasowej niezdolności), gdy trwałe inwalidztwo nie ma zastosowania do czasu przeprowadzenia odpowiedniej klasyfikacji.

Beneficjentami są osoby należące do programu ogólnego, uznane za osoby w sytuacji całkowitego trwałego inwalidztwa, niezależnie od przyczyny, pod warunkiem, że spełniają następujące kryteria:
Wymagania:

- są one osobami poniżej 65 roku życia w tym momencie i nie spełniają wymogów otrzymania składkowej emerytury, jeżeli inwalidztwo wynika z choroby lub wypadku niezwiązanego z pracą. (Od 2013 r. został podniesiony ustawowy wiek emerytalny - zobacz podpunkt 2.5.1.1 Emerytura).
- są zarejestrowani, są członkami lub znajdują się w sytuacji będącej odpowiednikiem członkostwa.

W przypadku gdy inwalidztwo jest skutkiem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, pracownicy zostaną uznani za członków automatycznie i zarejestrowani, nawet jeżeli ich pracodawca nie spełni swoich obowiązków.

Zgodny z prawem strajk lub zamknięcie zakładu uznawane są za sytuację szczególnej ochrony ubezpieczeniowej.

- zaliczyli uprzedni okres składkowy, jeżeli inwalidztwo wynika z choroby niezwiązanej z pracą. Wymagany okres składkowy różni się w zależności od wieku danej osoby.

Dla osób w wieku poniżej 26 roku życia

- ogólny okres kwalifikujący: połowa okresu pomiędzy datą ich 16-tych urodzin a datą wystąpienia zdarzenia.
- szczególny okres kwalifikujący: nie wymagany.

Dla osób w wieku powyżej 26 roku życia:

- ogólny okres kwalifikujący: jedna czwarta okresu pomiędzy datą ich 20-tych urodzin a datą zdarzenia, w każdym wypadku minimum pięć lat.

Szczególny okres kwalifikacyjny: okres jednej piątej wymaganego okresu kwalifikującego musi przypadać:

- w ciągu 10 lat bezpośrednio poprzedzających wystąpienie zdarzenia lub
- w ciągu 10 lat bezpośrednio poprzedzających datę, w którym wygasło zobowiązanie do zapłaty składek, jeżeli renta została uzyskana w wyniku zdarzenia rejestracji lub jej odpowiednika, bez zobowiązania do opłacania składek. Przepisy tego ustępu mają również zastosowanie do osób, które nie ukończyły wymaganego okresu, ale otrzymują rentę w wyniku zdarzenia rejestracji, z obowiązkiem opłacania składek, gdy wystąpi zdarzenie wynikające z innego bezpośrednio ją poprzedzającej zdarzenia rejestracji lub jej odpowiednika, bez obowiązku opłacania składek.

Istnieją zasady szczególne dla pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin.

Istnieją różne stopnie inwalidztwa determinujące kwotę należnego świadczenia.

2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Zobacz podpunkt 2.5.1.2.

2.5.2. Inne świadczenia socjalne - beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne budżet państwa finansuje z systemu nieskładkowego.

Zakres podmiotowy

System składkowy: wszyscy pracujący, pobierający emerytury i renty z ubezpieczenia społecznego oraz osoby pobierające zasiłek chorobowy, które mają 1 lub więcej dzieci uprawnionych do zasiłku.

System nieskładkowy: wszyscy obywatele i legalnie mieszkający cudzoziemcy, nie korzystający z zasiłków na dzieci (z pomocy społecznej lub z innego publicznego źródła).

Świadczenia przysługują na:

- dzieci w wieku poniżej 18 lat,
- bez limitu wieku dzieci niepełnosprawne (przy niepełnosprawności co najmniej 65%).

Świadczenia uzależnione od dochodu rodziny: do zasiłku uprawnione są osoby uzyskujące dochód roczny poniżej 11 605,77 EUR (w 2017 r.), jeśli w rodzinie jest 1 dziecko, przy każdym następnym dziecku próg dochodu rośnie o 15%. Nie ma limitu dochodu, jeśli dziecko jest niepełnosprawne.

Wysokość zasiłku rodzinnego w 2017 r.:

- 291 EUR rocznie (24,25 EUR miesięcznie) dla dziecka poniżej 18 lat życia,
- 1000 EUR rocznie (250 EUR kwartalnie) dla dziecka przynajmniej w 33% niepełnosprawnego,
- 4 426,80 EUR rocznie (368,90 EUR miesięcznie) dla dziecka powyżej 18 lat życia i przynajmniej w 65% niepełnosprawnego,
- 6 640,80 EUR rocznie (553,40 EUR miesięcznie) dla dziecka powyżej 18 lat życia i przynajmniej w 75% niepełnosprawnego.

2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Zasady nabywania zasiłku dla bezrobotnych w Hiszpanii

Hiszpański system zasiłków dla bezrobotnych jest administrowany przez Servicios Público de Empleo Estatal. Jeśli podczas pobytu w Hiszpanii jesteś osobą bezrobotną, musisz skontaktować się z lokalnym urzędem pracy, gdzie uzyskasz informacje o zasadach, na których można występować o zasiłki dla osób bezrobotnych.

Warunki nabywania prawa do zasiłku dla bezrobotnych w Hiszpanii:

- utrata ostatniej pracy z przyczyn niezawinionych;
- zdolność do podjęcia pracy oraz chęć podjęcia pracy;
- pozostawanie do dyspozycji urzędu pracy;
- uczestnictwo w systemie ubezpieczeń społecznych wyrażające się w opłaceniu składek lub za takie uważane;
- posiadanie wystarczającego okresu ubezpieczenia;
- wiek: ukończone 16 lat i nie więcej jak przyjęty ustawowy wiek emerytalny, za wyjątkiem przypadków, kiedy pracownik nie ma wystarczająco długiego okresu składkowego.

Pomoc:

- pozostawanie bez pracy i zarejestrowanie w urzędzie pracy;
- pozostawanie do dyspozycji urzędu pracy;
- dochód z różnych innych źródeł nie może przekraczać 75% minimalnej płacy;
- wiek - ukończone 16 lat i nie więcej jak ustawowy wiek emerytalny, za wyjątkiem przypadków, kiedy pracownik nie ma wystarczająco długiego okresu składkowego,
- wyczerpanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych (przyznanego na podstawie okresów składkowych) albo utrata pracy, w czasie której nie były odprowadzane składki.

Okres przez, który osoba bezrobotna ma prawo do świadczenia:

Zasiłek zależy od okresu opłacania składek w ciągu ostatnich 6 lat: okres prawa do zasiłku mieści się w przedziale od 3 miesięcy do 2 lat.

Okresy kwalifikowane do ustalenia prawa do świadczeń dla bezrobotnych:

- ubezpieczenie: minimalny okres składkowy - przynajmniej 360 dni w ciągu 6 lat poprzedzających dzień zarejestrowania albo datę kiedy ustał obowiązek opłacania składek.

Wysokość zasiłku: 70 % wysokości kwoty bazowej w pierwszych 180 dniach, 50 % wysokości kwoty bazowej po 180 dniach. Dodatkowo zasiłek dla bezrobotnych jest zależny od sytuacji rodzinnej bezrobotnego.

Ustawodawstwo hiszpańskie przewiduje także możliwość nabycia innych świadczeń po ustaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Szczegółowe informacje na temat zasiłków dla bezrobotnych:

[www.seg-](http://www.seg-social.es/Internet_1/Trabajadores/Trabajadoresdelmar/EmpleoyDesempleo/Desempleo/index.htm)

[social.es/Internet_1/Trabajadores/Trabajadoresdelmar/EmpleoyDesempleo/Desempleo/index.htm](http://www.seg-social.es/Internet_1/Trabajadores/Trabajadoresdelmar/EmpleoyDesempleo/Desempleo/index.htm)

[http://www.seg-](http://www.seg-social.es/Internet_1/Trabajadores/Trabajadoresdelmar/EmpleoyDesempleo/Desempleo/Modelosdesolicitud49442/index.htm)

[social.es/Internet_1/Trabajadores/Trabajadoresdelmar/EmpleoyDesempleo/Desempleo/Modelosdesolicitud49442/index.htm](http://www.seg-social.es/Internet_1/Trabajadores/Trabajadoresdelmar/EmpleoyDesempleo/Desempleo/Modelosdesolicitud49442/index.htm) Wnioski dot. zasiłków dla bezrobotnych

Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do Hiszpanii

Osoby otrzymujące zasiłek dla bezrobotnych w Polsce, mogą transferować go do innego kraju członkowskiego Unii Europejskiej / Europejskiego Obszaru Gospodarczego na okres maksymalnie 3 miesiące (z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy). Należy przedtem pozostawać w dyspozycji powiatowego urzędu pracy przynajmniej przez okres 4 tygodni, poinformować urząd o dacie wyjazdu i zarejestrować się w hiszpańskim urzędzie pracy w ciągu 7 dni od daty wyjazdu wskazanej w dokumencie PD U2 (dawniej formularz E303). Należy przynieść ze sobą dokument PD U2, który będzie wydany przez polski urząd pracy w celu przyznania ww. uprawnień. Należy wziąć pod uwagę, że czas trwania procedur może trwać ok. miesiąca. W celu uzyskania pełniejszej informacji w tej kwestii, można zwrócić się do publicznych służb zatrudnienia w Polsce lub Hiszpanii.

Na końcu, wskazane jest, aby przed opuszczeniem kraju, w którym osoba pracowała, zażądała ona wydania dokumentu PD U1 (dawniej formularz E301) w celu dokonania zsumowania okresu składek na ubezpieczenie społeczne ewentualnych zasiłków nabytych w Hiszpanii.

Więcej informacji o wszystkich zasiłkach, do których można nabyć prawa podczas pobytu w Hiszpanii (tj. zasiłki chorobowe, emerytalne, wypadki przy pracy...), można uzyskać kontaktując się z właściwym lokalnym urzędem INSS (Centrum Uwag i Informacji o Zabezpieczeniach Społecznych - CAISS: Centro de Atención e Información de la Seguridad Social).

Szczegółowe informacje na temat ubezpieczeń społecznych i świadczeń oraz adresy powyższych urzędów: www.seg-social.es

3. Warunki życia

3.1. Zakwaterowanie

Wskazane jest, aby przed wyjazdem ze swojego kraju zapewnić sobie miejsce zamieszkania w Hiszpanii, w celu uniknięcia ewentualnych komplikacji.

Wynajem mieszkania

Jeśli podczas pobytu w Hiszpanii chce się wynająć dom, wskazane jest aby przejrzeć ogłoszenia zamieszczone w gazetach.

Można także odwiedzić agencje pośrednictwa nieruchomości (można je znaleźć na żółtych stronach Książki Telefonicznej www.paginasamarillas.es), mogą one pobierać opłatę za miesiąc z góry w wysokości miesięcznego kosztu wynajmu mieszkania.

Konieczne jest podpisanie umowy z właścicielem mieszkania. Każdy rodzaj umowy o wynajem mieszkania jest legalny, dozwolona jest nawet umowa ustna; chociaż najbardziej wskazane jest podpisanie umowy. Istnieje „Oficjalny Formularz Umowy” dostępny w sprzedaży w kioskach na opieczętowanym papierze.

http://www.aecosan.msssi.gob.es/AECOSAN/web/home/aecosan_inicio.htm

Najemca musi obowiązkowo zapłacić poręczanie w wysokości miesięcznego czynszu. Wg prawa mieszkańcy wszystkich budynków dzielnic dzielą koszty usług (dozór, sprzątnięcie, ogrodnictwo,

basen...), należy więc sprawdzić, czy koszty te zostały wliczone w umowę wynajmu.
www.civilia.es/vivienda/alquiler/alquiler.html

Jeśli masz problemy z wynajęciem mieszkania, możesz odwiedzić Hiszpańską Agencję Spraw Konsumentckich, Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia (Agencia española de Consumo, Seguridad alimentaria y Nutrición), Stowarzyszenia Konsumentów i Użytkowników lub Trybunały Ochrony Konsumentów.

http://www.aecosan.msssi.gob.es/AECOSAN/web/home/aecosan_inicio.htm

Kupno mieszkania

Wiele agencji pośrednictwa nieruchomościami na terenie UE/EOG zajmuje się sprzedażą mienia hiszpańskiego. W Hiszpanii można udać się do lokalnej agencji pośrednictwa nieruchomościami.

Jeśli nabywa się mienie, legalna transakcja musi zostać zrealizowana przed notariuszem. Każdy Bank lub Towarzystwo Oszczędnościowe poinformuje zainteresowanego o kosztach hipoteki i ich procedurach.

Jeśli chce się uzyskać informacje o cenach rynkowych nowych mieszkań, Towarzystwo Wyceny dokonuje badań rynku oraz analizuje rozmieszczenie nowych budynków, które zostały zbudowane we wszystkich miastach stołecznych prowincji. Wyniki tych analiz są publikowane w każdym semestrze BOLETIN ST Towarzystwa Wyceny. W biuletynie tym można znaleźć średnie ceny mieszkań z ostatnich kilku lat, jak również prognozy co do przyszłej ewaluacji rynku handlu nieruchomościami opracowane przez ekspertów: <http://web.st-tasacion.es/es/inicio.html>

Zakwaterowanie można także znaleźć na stronach internetowych:

www.fotocasa.es

www.reaj.com

www.idealista.com

3.2. Prawo jazdy

Polskie prawa jazdy zachowują ważność w Hiszpanii do daty oznaczonej w dokumencie. Z tym, że osoby przebywające w Hiszpanii dłużej niż 185 dni w roku kalendarzowym (normalne miejsce zamieszkania) mają sześciomiesięczny termin, licząc od dnia uregulowania pobytu, na wpisanie prawa jazdy do rejestru kierowców. Rejestr kierowców prowadzi zarząd Ruchu Drogowego Prowincji (Jefatura Provincial de Trafico). Od dnia wpisania do rejestru, kierowca będzie podlegał obowiązkowym badaniom lekarskim w terminach przewidzianych dla kierowców hiszpańskich. Polskie prawo jazdy może zostać wymienione na równorzędne hiszpańskie. Wymiany prawa jazdy może dokonać w każdym czasie osoba, której normalnym miejscem zamieszkania jest Hiszpania. Organem właściwym jest Jefatura Provincial de Trafico.

Od 19 stycznia 2013 r. wszystkie nowe prawa jazdy wydawane w całej UE mają postać plastikowej karty. Prawa jazdy, które zostały wydane do tego czasu zachowają swoją ważność i zostaną zastąpione nowym wzorem prawa jazdy w momencie przedłużenia terminu ich ważności lub najpóźniej do 2033 r.

3.3. System edukacji

Edukacja w Hiszpanii jest obowiązkowa i bezwarunkowa dla dzieci w wieku od 6 do 16 roku życia. Dziecięca edukacja (do 6 roku życia) nie jest obowiązkowa.

Powszechny System Nauczania:

- dziecięca edukacja (do 6 lat);
- podstawowa edukacja (od 6 do 12 lat), obowiązkowa i bezwarunkowa;
- edukacja ponadpodstawowa:
 - edukacja ponadpodstawowa (od 12 do 16 roku życia), obowiązkowa i bezwarunkowa;
 - wyższe kursy ponadpodstawowe (od 16 do 18 roku życia), dobrowolne; możliwości: sztuka, przyroda i zdrowie, humanistyczne i społeczne nauki oraz technologia.
 - gwarantowane programy socjalne (od 16 do 21 roku życia, bez certyfikatów ponadpodstawowych i certyfikatów profesjonalnego szkolenia:
 - średni poziom profesjonalnego szkolenia (od 16 do 18 roku życia),
 - zaawansowany poziom profesjonalnego szkolenia;
 - edukacja uniwersytecka (trwa od 3 do 5/6 lat).

Specjalny System Nauczania:

- edukacja artystyczna (muzyka i taniec, sztuki plastyczne, projektowanie, sztuka dramatyczna).
- nauczanie języków.

Informacje o uniwersytetach w Hiszpanii: www.mecd.gob.es/educacion-mecd/areas-educacion/universidades.html

3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych

Skutki uznania mają charakter wyłącznie profesjonalny, a nie akademicki i prowadzą do upoważnienia do wykonywania zawodu, który jest w Hiszpanii regulowany.

Dyrektywy Wspólnoty regulujące ten obszar mieszczą się w dwóch kategoriach: dyrektywy sektorowe i dyrektywy ustanawiające ogólny system uznawania.

Dyrektywy sektorowe mają wpływ na następujące zawody, z których wszystkie są w Hiszpanii: lekarze, lekarze specjaliści, pielęgniarki, położne, stomatolodzy, lekarze weterynarii, farmaceuci i architekci.

Ogólny system uznawania obejmuje badanie wykształcenia kandydata w zakresie jego kwalifikacji, zezwalający na dostęp do odpowiednika jego zawodu w kraju przyjmującym (Hiszpanii). System oparty jest na zasadzie wzajemnego zaufania, w ramach którego, jeżeli dana osoba jest w pełni wykwalifikowana do wykonywania zawodu w swoim kraju pochodzenia, powinna zostać uznana do wykonywania tego zawodu w państwie przyjmującym. Jeżeli istnieją różnice w wykształceniu w każdym z państw w zakresie wykonywania tego samego zawodu, tworzone są mechanizmy wyrównawcze (test umiejętności lub okres praktyki zawodowej), które należy przejść zanim kwalifikacje będą mogły zostać uznane.

Zawody regulowane w Hiszpanii

Aktualną listę zawodów regulowanych w Hiszpanii (które można wykonywać po uznaniu kwalifikacji) można pobrać ze strony internetowej Ministerstwa Edukacji, Kultury i Sportu: <https://www.mecd.gob.es/servicios-al-ciudadano-mecd/catalogo/educacion/gestion-titulos/estudios-universitarios/titulos-extranjeros/homologacion-educacion-superior.html>

Wnioski i organy właściwe w zakresie uznawania kwalifikacji

Dla każdego zawodu właściwy jest inny organ. Jest to departament ministerialny związany z danym zawodem lub Autonomiczny Departament Wspólnoty dla niektórych zawodów objętych Drugą dyrektywą Systemu Ogólnego.

Ogólne informacje można uzyskać w Ministerstwie Edukacji, Kultury i Sportu, za pośrednictwem Subdirección General de Títulos y Reconocimiento de Cualificaciones (Zakład Ogólny Uznawania Tytułów i Kwalifikacji), będący organem koordynującym stosowanie dyrektyw wspólnotowych w Hiszpanii.

Wymagana dokumentacja

Dla zawodów regulowanych w dyrektywach sektorowych:

- uwierzytelniona kserokopia kwalifikacji akademickich i zawodowych,
- uwierzytelniona kserokopia dokumentu poświadczającego obywatelstwo,
- tłumaczenie przysięgłe na hiszpański kwalifikacji akademickich i zawodowych.

Dla zawodów regulowanych w Systemie Ogólnym:

- uwierzytelniona kserokopia kwalifikacji akademickich i zawodowych,
- uwierzytelniona kserokopia dokumentu poświadczającego obywatelstwo,
- uwierzytelniona kserokopia dyplomu akademickiego ukończenia studiów podjętych w celu uzyskania kwalifikacji,
- tłumaczenie przysięgłe na hiszpański kwalifikacji akademickich i zawodowych oraz dyplomu akademickiego,
- oficjalny czas trwania odbytych studiów oraz łączna liczba godzin każdego ukończonego przedmiotu,
- staże zawodowe lub doświadczenie praktyczne odbyte w firmach, bądź doświadczenie zawodowe, o ile jest wymagane.

W celu wykonywania zawodu, może być także wymagane zaświadczenie z właściwego organu państwa pochodzenia dla potwierdzenia, że zainteresowana osoba jest osobą w wyuczoną w danym zawodzie zgodnie z dyrektywą UE oraz że jest ona odpowiednio uprawniona do jego wykonywania.

Bliższe informacje z powyższego zakresu:

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Departament Współpracy Międzynarodowej

ul. Wspólna 1/3

00-529 Warszawa

tel. 22 52 92 357

e-mail: enic-naric@nauka.gov.pl

<http://www.nauka.gov.pl/uznawanie-wyksztalcenia>

Hiszpański oddział NARIC
NARIC España
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte
Subdirección General de Títulos y Reconocimiento de Cualificaciones
C/ Torrelaguna, 58
E- 28027 Madrid
Tel: (+34) 91-506-5593
Fax: (+34) 91-506-5706
E-mail: naric@mecd.es
<http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/ba/naric/presentacion.html>
<http://www.enic-naric.net/spain.aspx>

3.5. Kursy języka narodowego

Język hiszpański (kastyljski) jest językiem urzędowym w Hiszpanii. Jest to drugi najbardziej rozpowszechniony język na świecie. Posługuje się nim jako językiem ojczystym ponad 500 milionów ludzi. Dodatkowo w niektórych regionach używane są inne języki urzędowe:

- kataloński (Katalonia, Walencja, Baleary),
- galicyjski (Galicja),
- baskijski (Kraj Basków),
- arański – odmiana języka oksytańskiego (Katalonia).

Hiszpański Instytut Cervantesa (Instituto Cervantes) został utworzony w 1991 r. w celu upowszechnienia i nauczania języka hiszpańskiego oraz propagowania kultury hiszpańskiej i hispanoamerykańskiej za granicą. Instytut dostarcza także m. in. informacji o wielu kursach języka hiszpańskiego dla obcokrajowców.

Adres głównej siedziby w Madrycie:

Alcalá, 49
28014 Madrid
Tel.: (+34) 91 436 76 00
informa@cervantes.es
www.cervantes.es

Instytut Cervantesa w Polsce:

ul. Nowogrodzka 22
00-511 Warszawa
Tel.: +48 22 501 39 01
Fax: +48 22 501 39 13
varsovia@cervantes.es
<http://varsovia.cervantes.es/pl/default.shtm>

ul. Kanonicza 12
31-002 Kraków
Tel.: +48 12 421 32 55
Fax: +48 12 421 34 24

cracovia@cervantes.es

<http://cracovia.cervantes.es/pl/default.shtm>

Więcej informacji dot. kursów języka hiszpańskiego i katalońskiego:

http://www.barcelona.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/o_katalonii/jezyk_katalonski_i_hiszpański/

3.6. System opieki zdrowotnej

3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych

Aby uzyskać pomoc medyczną, odwiedzający Hiszpanię muszą przedłożyć Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) w przychodni (ambulatorio), poradni (consultorio) lub lekarzowi. Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego jest wymagana w każdym przypadku udzielania pomocy lekarskiej. Pacjenci muszą skontaktować się z lokalnym oddziałem INSS, INSALUD (w regionach autonomicznych działają osobne instytucje) w celu uzyskania adresu przychodni, poradni lub lekarza. Korzystający z hiszpańskiej służby zdrowia mogą zostać obciążeni kosztami, jeśli odpowiednia procedura nie będzie przestrzegana.

Lekarze, stomatolodzy i recepty

Należy koniecznie ustalić, czy lekarz, z którego usług korzystamy, pracuje w ramach hiszpańskiej państwowej służby zdrowia. Leczenie w ramach EKUZ prowadzone jest jedynie przez lekarzy z państwowej służby zdrowia, a w niektórych częściach kraju, szczególnie na wyspach, na ogół trzeba pokonać pewien dystans w celu znalezienia gabinetu, ośrodka zdrowia (centro sanitario) lub kliniki działającej w ramach systemu państwowego.

Jeśli zaistnieje konieczność wezwania lekarza do nagłego wypadku, należy mieć przy sobie EKUZ i zażądać opieki w ramach systemu UE.

Leczenie stomatologiczne nie jest objęte systemem państwowej opieki medycznej.

Leczenie szpitalne

Na leczenie szpitalne kieruje lekarz. W przypadku konieczności skorzystania z nagłej pomocy szpitalnej, należy okazać EKUZ. W przypadku nieokazania EKUZ, jest się traktowanym jako pacjent prywatny, bez gwarancji zwrotu kosztów leczenia.

Za leki przepisane przez lekarza należy zapłacić do 40% wartości, jedynie emeryci i renciści uprawnieni są do bezpłatnych leków.

Koszty leczenia stomatologicznego nie podlegają refundacji.

Gdzie uzyskasz informacje

Informacje o usługach medycznych (łącznie z Wyspami Kanaryjskimi i Balearami) można uzyskać:

- ogólne w oddziałach regionalnych (Dirreccion Provincial) Krajowego Instytutu Ubezpieczeń Społecznych (Instituto Nacional de la Seguridad Social - INSS)
- w oddziałach opieki zdrowotnej w regionach autonomicznych, np. w Katalonii - Instituto Catalan de la Salud.

Dla innych terenów - w Instituto Nacional de la Salud.

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

Servicios Centrales

C/ Padre Damian, 4-6

28036 Madrid

Tel.: +34 91 568 83 00

Fax: +34 91 561 10 51

Oddziały regionalne (Dirreccion Provincial) Krajowego Instytutu Ubezpieczeń Społecznych (Instituto Nacional de la Seguridad Social - INSS) www.seg-social.es

A Coruna, Ronda Camilo José Cela 16, 15009, tel. 881 909 300

Alava, C/ Eduardo Dato 36, 01005, tel. 945 160 700

Albacete, Avda. de Espana 27, 02002, tel. 967 598 700

Alicante, C/ Churruca 26, 03003, tel. 965 903 100

Almería, Plaza Emilio Pérez 3, 04001, tel. 950 189 500

Asturias, C/ Santa Teresa de Jesús, 8-10, 33007, tel. 985 666 200

Ávila, Avda. Portugal 4, 05001, tel. 920 359 400

Badajoz, Ronda del Pilar 10, 06002, tel. 924 216 100

Barcelona, C/ S. Antoni Mª Claret 5-11, 08037, tel. 934 345 200

Bizkaia, Gran Vía, 89, 48011, tel. 944 284 500

Burgos, C/ Vitoria 16, 09004, tel. 947 476 600

Cáceres, Avda. de España, 14, 10001, tel. 927 620 000

Cádiz, Plaza de la Constitución, s/n, 11008, tel. 956 298 600

Cantabria, Avda. Calvo Sotelo 8, 39002, tel. 942 394 300

Castellón, Avda. del Mar, 6, 12003, tel. 964 354 000

Ceuta, C/ Alcalde Manuel Olivencia Amor s/n, 51001, tel. 956 526 800

Ciudad Real, Avda. Rey Santo 2, 13001, tel. 926 292 800

Córdoba, C/ Córdoba de Veracruz 4, 14008, tel. 957 221 000

Cuenca, Parque de San Julian 7, 16001, tel. 969 178 400

Gipuzkoa, C/ Hermanos Otamendi 13, 20014, tel. 943 483 600

Girona, C/ Santa Eugenia 40, 17005, tel. 872 082 500

Granada, C/ Restauradores 1, 18006, tel. 958 181 200

Guadalajara, C/ Carmen 2, 19001, tel. 949 888 300

Huelva, C/ San José 1-3, 21002, tel. 959 492 500

Huesca, Avda. Pirineos, 17, 22004, tel. 974 294 300

Illes Balears (Palma Mallorca), C/ Pere Dezcallar i Net 3, 07003, tel. 971 437 300

Jaén, c/ Fuente de Buenora 7, 23006, tel. 953 216 500

La Rioja, C/ Sagasta 2, 26001, tel. 941 276 000

Las Palmas (De Gran Canaria), C/ Pérez del Toro 89, 35004, tel. 901 166 565

León, Avda. Padre Isla 16, 24002, tel. 987 845 700

Lleida, C/ Jordi Cortada 2, 25001, tel. 973 700 700

Lugo, Ronda Músico Xosé Castiñeira 26, 27002, tel. 982 293 300

Madrid, C/ Serrano 102, 28006, tel. 915 661 000

Málaga, C/ Huéscar 4, 29007, tel. 952 979 000

Melilla, C/ General Marina 18, 52001, tel. 952 680 000

Murcia, Avda. Alfonso X El Sabio 15, 30008, tel. 968 382 300

Navarra, C/ Conde Oliveto 7, 31003, tel. 948 289 400

Ourense, C/ Concejo 1, 32003, tel. 988 521 000
Palencia, Avda. Comunidad Europea 16, 34004, tel. 979 168 000
Pontevedra, C/ O Grove 4, 36209, tel. 986 249 700
Salamanca, Pº Canalejas 129, 37001, tel. 923 296 100
Santa Cruz de Tenerife, Avda. José Manuel Guimerá 8, 38003, tel. 922 601 300
Segovia, C/ Pinar de Valsaín 1, 40005, tel. 921 414 400
Sevilla, c/ Sánchez Perrier 2, 41009, tel. 954 746 000
Soria, C/ San Benito 17, 42001, tel. 975 234 500
Tarragona, Rambla Nova 84, 43003, tel. 977 259 625
Teruel, C/ Tarazona de Aragón 2-A, 44002, tel. 978 647 100
Toledo, C/ Venancio González 9, 45001, tel. 925 396 660
Valencia, C/ Bailén 46, 46007, tel. 963 176 000
Valladolid, C/ Boston 4 y 6, 47007, tel. 983 215 600
Zamora, Avda. Requejo 23, 49012, tel. 980 559 500
Zaragoza, Dr. Cerrada 6, 50005, tel. 976 703 400

3.6.2. Ubezpieczenie zdrowotne

Wszyscy pracujący w Hiszpanii powinni mieć opłacaną składkę na ubezpieczenie zdrowotne przez hiszpańskiego pracodawcę, na takich samych zasadach jak są opłacane składki rodzimych pracowników. Dodatkowo zaleca się wykupienie prywatnego ubezpieczenia NW.

3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych w Hiszpanii

Z dniem 1 czerwca 2004 r. (w Polsce od 1 stycznia 2006 r.) nastąpiły istotne zmiany dotyczące dokumentów niezbędnych do uzyskania świadczeń medycznych w krajach UE/EOG. Dotychczasowy papierowy formularz E 111 przestał obowiązywać, zastąpiony przez plastikową Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ).

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie jest jednak dowodem ubezpieczenia w Narodowym Funduszu Zdrowia uprawniającym do świadczeń zdrowotnych na terytorium Polski. Oznacza to, że osoba ubezpieczona w NFZ może posługiwać się EKUZ wyłącznie w innych państwach członkowskich.

EKUZ zawiera następujące informacje:

- Imię
- Nazwisko
- Datę urodzenia
- PESEL
- Numer identyfikacyjny instytucji, która wydała Kartę
- Numer identyfikacyjny Karty
- Data ważności Karty

Informacje te, to jedyne dane zawarte na Karcie. Każde państwo członkowskie wydaje Kartę we własnym języku urzędowym, zawierającą ten sam zestaw danych.

Prawo do otrzymania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego mają osoby ubezpieczone w Narodowym Funduszu Zdrowia. Każda osoba ubezpieczona, także członek rodziny, otrzymuje własną Kartę. A zatem, gdy np. na wakacje wyjeżdża czteroosobowa rodzina, każdy jej członek, w tym dzieci, powinien zaopatrzyć się w EKUZ.

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

Karta jest wydawana osobom wyjeżdżającym czasowo do innego państwa członkowskiego, np.:

- w celach turystycznych;
- w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych;
- w związku z krótką podróżą służbową;
- w celu podjęcia studiów;
- pracownikom oddelegowanym do pracy za granicę przez polskiego pracodawcę.

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie przysługuje osobom, które przestały podlegać polskiemu ustawodawstwu, np. w związku z podjęciem pracy w innym państwie członkowskim, oraz osobom, których ubezpieczenie w NFZ wygasło.

Aby otrzymać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego należy złożyć wniosek w Oddziale Wojewódzkim lub Delegaturze Narodowego Funduszu Zdrowia właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Wniosek można otrzymać w Oddziale lub Delegaturze albo pobrać na stronie <https://www.ekuz.nfz.gov.pl/>

Wypełniony wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w Oddziale NFZ osobiście, pocztą lub faksem.

Adresy i numery telefonów Oddziałów Wojewódzkich NFZ i Delegatur:

https://www.ekuz.nfz.gov.pl/hidden_main_page/info_ekuz

EKUZ, podobnie jak wcześniejszy formularz E 111, uprawnia do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w innym państwie członkowskim w takim zakresie, który umożliwi kontynuowanie zaplanowanego pobytu w tym państwie w bezpiecznych warunkach z medycznego punktu widzenia.

EKUZ nie daje żadnych uprawnień, jeżeli celem podróży jest odbycie planowego leczenia.

Karta uprawnia do korzystania w innych państwach z opieki tylko tych placówek, które działają w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia. Za leczenie prywatne pacjent musi zapłacić we własnym zakresie. W większości państw także placówki, działające w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia, pobierają pewne opłaty od ubezpieczonych. EKUZ nie zwalnia z poniesienia tych kosztów.

Data przygotowania informacji:

Listopad 2017 r.

Osoba przygotowująca informacje:

Doradca EURES Amadeusz Konieczny z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu